

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok --- 4 koruny — hal. Na pol roka --- 2 " — " Na štvrt roka --- 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Vítazstvo ľudákov — porážka liberálov v Trenčianskej.

Po celom Uhorsku vie ľud, ak krozné nezákonnosti, atrociti, podplácania, žranice, pijatiky prevádzala liberálna strana národnej práce tým cieľom, aby pri posledných voľbách krajin-ských za vyslanca čacanského okresu vyvolený bol nie kandidát kresťanskej ľudovej strany dr. Emil Gyuriss, lež chýrny liberál barón Lé-vay. Aby liberáli hnusné ich prečiny zaokryli pred svetom, dali sa do kat. kňazov čacanského okresu a obviňovali ich, že takrečenými mi-lostnými prostriedkami terorizovali a odvádzali ľud od kandidáta liberálnej národnej strany a neslýchanými hrozbami vplývali na celú voľbu. Liberálni korifei čacanského okresu, aby zcela bezzákladným a zlostným vymysleninam svojim dali tým väčšieho dôrazu, zaviedli vyšetovanie skoro proti všetkým kňazom čacanského okresu. Ako pri celej voľbe, tak aj pri tomto vyšetro-vaní hlavný zástoj hrala hraničná policaj. Na základe tohoto vyšetovania zadaná bola obža-loba aspoň proti daktorým kňazom a hlavné pojednávanie v tomto veľkom politickom pro-cesse pred trenčianskou súdnou stolicou preve-dené bolo 20., 21. a 22. marca. **Trenčiansky kráľovský súd všetkých obžalovaných kňazov uznal a vyhlásil za nevinných.** Ponevác libe-rálne a štátom platené noviny mlčia o tomto processe a súdobnom výroku, za povinnosť si pokladáme podať o tom nasledujúcu obsérnejšiu zpravu:

Zo stránky kráľovského fiškusa obžalovaní boli: Julius Lonszky, turzovský farár preto, že

vraj v nedelu svätodušnú 1910. po zakončení kázne v turzovskom kostole prítomných voličov a ich príbuzných oslovil nasledovne: «Vy chlapi vydržte pri vašej viere a pri vašich kňazoch — vy ženy ale dajte pozor na vašich mužov, aby hlasovali na kandidáta ľudovej strany, že by neprišli o dušné spasenie.»

Viktor Molnár kaplan bol obžalovaný, že vraj asi v prostred mesiaca mája Kajánekovcom starším vyhrážal sa tým, že neodbavi u nich koledu (posviacku domu), keď volič Ján Kaja-nek nebude hlasovať na baróna Ludvika Lé-vayho.

Ján Szvitek starobystrický farár obžalovaný bol pre to, že vraj asi štyri týždne pred voľbou tým cieľom, aby vplýval na výsledok voľby, v kázni nasledovne vyzval veriacich: «Ludia, pre Boha vás prosím, veď nás je tolko katolíkov na svete, nuž nedajme sa, lež vydržme pri našej viere, bo ináč tak pochodíme, ako vo Francúz-sku, odoberú nám vieru, zatvorí nám kostoly a zpraví z nich krémy, maštale. Ludia neopú-šťajte vašu vieru a varujte sa Judášov.

Karol Zaskvara starobystrický kaplán z toho bol obžalovaný, že vraj asi štyri týždne pred voľbami v starobystrickom kostole od slova do slova to povedal, čo farár Szvitek a že 8—9 dňami pred voľbou, voličovi Karolovi Haudu-činszky takto sa vyhrážal: «ty si z liberálnej strany, ty nesmieš vstúpiť do nášeho kostola a prísť ku spovedi a keď ťa v kostole uvidím, oplujem ťa».

Žalobné návrhy zadané proti ošadnickému farárovi Štefanovi Krautmann a proti Alexan-drovi Rusz kaplánovi turzovskému, trenčianska

súdobná stolica *odmrštila ako bezzákladné*. Hlavné súdobné pojednávanie proti vyšudaným štyrom duchovným ako predseda viedol Béla Borsiczky, sudca kráľovskej tabule, hlasujúci sudcovia boli: Michal Szürnyegi a Jozef Madovszky. Obžalobu zastupoval kráľovsky fiškus Iván Markovits a obžalovaných bránili pravotári: dr. Emil Gyuriss a dr. Vilhelm Neumann. Medzi 5—6 vyslyšanými svedkami prvý bol Štefan Spanyol, v čas volby kaplán čacanský, nateraz farár obce Dombelve (Zákopčie).

Predseda: Máte bezprostrednú vedomosť o tom, že Julius Lonszký farár turzovský v nedelu svätodušnú po kázni k tomu vyzval veriacich, aby neopúšťali vieru a hlasovali len na ľudovú stranu, ženy ale k tomu vyzval, aby pozor dávaly na ich mužov, že by nezatratili ich dušu.

Svedok: Nemám o tom vedomosti.

Predseda: Máte bezprostrednú vedomosť o tom, že Viktor Molnár trenčín-rakovský kaplán Jánovej Kajáneka staršieho s tým sa vyhrážal, že jestli jej muž nebude hlasovať na Léwayho, kandidáta pracovnej strany v novom roku neodbaví u nej posviacku domu.

— Nemám o tom bezprostrednej vedomosti len z počutia to viem.

— Ako ste sa dozvedel o tom?

— Pred voľbami som bol na Rakovej a vtedy vyprával mi tamojší organista učiteľ na odpočinku, že keď bol u spomenutej ženy, tá mu to povedala.

— Počul ste to aj vy od tej ženy?

— Nevieť sa rozpamätať, že by som to od nej bol slyšal.

— Povedal ste to Kajaneckovej, že keby rakovský kaplán neprišiel ku nej na posviacku domu, že to vy aj ako nie tamojší kňaz odbavíte?

— Áno, to som jej povedal.

Predseda: Čo je to vlastne tá koleda? Je to milostný prostriedok? *Bo ja ako dobrý katolík myslím, že to neni milostný prostriedok.*

Svedok: To je taká obyčaj, ktorej sa ľud veľmi pridržiava.

— Bol ste voličom?

— Áno.

— Hlasoval ste pri poslednej voľbe?

— Áno.

— Na koho ste hlasoval?

— *Na baróna Léwayho, kandidáta pracovnej strany.*

Predseda: Máte daakú zkušenosť o tom, že z ľudovej strany v čas volieb prevádzaly sa poburovania?

Svedok: Nie, iných zkušenosťí nemám.

— V okrese ale poburovali?

— *Nemám o tom vedomosti.*

Hlasujúci sudca *Szürnyegi*: Z akej príčiny je v obyčaji odopierať dakomu «koledu», posviacku domu na tri Krále?

Svedok: Na príklad ľuďom v divom manželstve žijúcim.

Fiškus: Vy ste kňaz; viete teda, čo sú to tie milostné prostriedky?

Svedok: *Koleda neni milostný prostriedok.*

Fiškus: Pri pojednávaní zákonného návrhu o kurialnom súdobníctve v snemovni veľmožov arcibiskup Városov vyslovil sa o tejto otázke a ja z jeho reči presvedčil som sa o tom, že už vtedy nevedeli istotne, čo sú to tie milostné prostriedky.

Svedok farár Spanyol: *Ja skutočne nemám čistého pochopu o tom, čo sú to tie milostné prostriedky.*

Fiškus na to dlho vysvetloval kňazovi svedkovi, čo sa má rozumieť pod milostnými prostriedkami a konečne vyrukoval s tou múdrosťou, že koleda je milostný prostriedok, čo tak obžalovaných kňazov ako i početne prítomných pohlo k hlasitému smiechu. Dogmatické argumentácie fiškusa do rozpakov priviedly kňaza svedka a za ním i on proboval definovať milostný prostriedok a povedal, milosti je účastný kto požíva posvätené veci, ja preto myslím, že aj koleda je milostný prostriedok.

Fiškus: Pán svedok bol u Kajaneckovcov? Shováral sa s nimi?

Svedok: Áno.

— Čo vám povedala tá žena, alebo čo vám povedali tí ľudia, u ktorých ste bol?

— To povedala, že to, o čom je reč, je je skutočnosť.

— Nebola tá žena nastrašená?

— To som nezkúsil.

Fiškus: Ľud pred voľbami a pri voľbách nebol fanatizovaný?

Svedok: *U ľudu som to vobec nezkúsil, viem ale o jednom konkrétnom páde a zpozoroval*

som len to jedno, že vrátnik čacanskej súkennej fabriky po voľbe povedal, že on veru na Čaci do kostola viac nepojde, bo čacanskí kňazi sú tiež taki kňazi ako druhí a predseda nedržia s kresťanskou stranou.

Obranca pýta sa svedka: V akej záležitosti bol ste na Rakovej pred voľbami, keď ste neni tamojší obyvateľ? Nebol ste tam kortešovať?

Svedok: Ja som tam nebol kortešovať, lež len na vizitu. (Áno, chodil na vizitu z domu do domu, po takých sedliackych domoch kde bývali voličia. Red.)

Obranca: Šiel ste na Rakovu ako korteš pracovnej strany?

Svedok: Neišiel som ta ako korteš, bo ja celú tú vec považoval som len ako politickú hecc...

Obranca: Vy ste o tom svedčil, že ste prisľúbil Kajánkovej, že v tom páde, keby kaplán Molnár nepreviedol u nej posviacku domu, že to miesto neho i vy urobíte; či máte právo cirkevné funkcie prevádzať na území cudzej fary, bez vedomia tamojšieho farára?

Svedok: Áno, mám právo ku tomu.

Na toto i predseda pojednávania pozname-
nal, že každý kňaz má právo tam koledovať,
kde sa mu líbi(?)

Obranca: Je to bilagujúca vec, keď dakomu odopre sa posviacka domu alebo koledovanie? Alebo keby vám pri koledovaní dakto násil-
stvom robí prekážku, zadal by ste proti nemu trestnú žalobu?

Svedok: Áno, zadal by som.

— Na Čaci chodia po kolede aj k ľuďom iného náboženstva?

— Ku tým nechodia, jestli ale u ľudí iného náboženstva nachodí sa čelaď katolícka, ku tej idú ale len do jej izby.

Nasledujúci svedok bol Vincenc Székács, v Žiline bývajúcí štátny hlavný lesník, horársky merník a v processe proti turzovskému farárovi Lonszkymu korunný svedok obžaloby pri vyšetřovaní.

Predseda: Viete o tom bezprostredne, že farár Lonszky v turzovskom kostole v nedeľu svätodušnú upravil k ľudu inkriminované vy-
zvanie?

Svedok: Bezprostredného vedomia o tom ne-
mám, bo som tam nebol prítomný a len čo som

o tom čul od jednotlivých obyvateľov obce Be-
regfalva.

Predseda: Máte bezprostrednú zkušenosť o tom, že farár Lonszky ľud poburoval?

— Bezprostrednej zkušenosťi o tom nemám, viem to len z počutia, na podrobnosti ale sa už nepamätám.

— Ste vy volič?

— Áno, nie ale v čacanskom, lež v žilinskom okrese.

— V akej záležitosti chodil ste po čacan-
skom okrese pred voľbami? Nekortešoval ste tam?

— Nie; na jar ale vždy najviacej roboty je v horách, preto som ta musel ísť. (Je to ozaj čudná vec, že práve v čas volieb najvia-
cej roboty je v horách a k tomu ešte najviacej jej je v obciach ľudovej strany! Red.)

— Od koho ste čul inkriminované veci?

Svedok: To teraz už neviem.

— V akom pomere stojíte s farárom Lon-
szkým?

— V dobrom pomere.

— Predsa ale, nebolo voľakedy dačo medzi vami?

— Nie, ja som jeho najlepši priateľ,

Fiškus: S kým ste tam obcoval úradne?

— So zamestnancami.

— Ti vám nepovedali, že ľud v nábožen-
skom ohľade je zavedený a že je pobúrený?

— To povedali a povedali aj to, že tam farár chodil a vyhrážal sa trestom a že ľudia v náboženskom ohľade boli fanatizovaní.

— V čom boli fanatizovaní?

— O pracovnej strane povedali, že je to židovská strana.

Predseda: Vy ste tam nekortešoval?

— Nie.

Obranca: Nekortešoval ste?

— Nie.

— Nedoviezol ste voličov na Čacu?

— Nie.

— Friša, lieskovského voliča nie vy ste ta doviezol?

— Ja som s nim len na jednom voze sedel.

— Videl ste Lonszkyho kortešovať?

— Nevidel som.

(Pokračovanie nasleduje.)

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Szmrecsányi a Rakovszky za práva ľudu.

V snemovom zasadnutí 24. marca vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi a Štefan Rakovszky zdvihli slovo za najsvätejšie práva ľudu. Z príležitosti pojednávania zákonného návrhu o štátnom rozpočte vo všeobecnosti Georg Szmrecsányi otvorene a mužskou odhodlanosťou poukázal na smutné následky, pod akými trpí náš ľud na horných stranách zvlášte preto, pretože u nás národnostná otázka slušne a spravodlivo neni usporiadaná.

Túto otázku posial nikto nemal smelosti vážne predniesť v krajinskom sneme. Mlčali o nej úradne liberáli, neodvisliaci nespomenuli ju z politiky, no a národnári vyslancovia zo strachu, že prídu o mandáty, Georg Szmrecsányi pozornosť krajinského snemu obrátil medzi mnohým iným zvlášte na nasledujúce neriady: Na horných stranách daňové knižočky vystavené sú síce aj v slovenskej reči, pri tom ale ľud s vrchnosťami obcováť môže len pomocou tlumoča. Súdy a stoličné vrchnosti, výroky a sentencie vynášajú a doručujú ľudu v reči celkom mu nesrozumiteľnej, z čoho obyčajne hroznú hmotnú škodu majú jednotlivci a celé obce. Do štátnych škôl na slovenských krajoch posielajú obyčajne takých učiteľov, ktorí ani slova nerozumia reči tamojšieho ľudu. Podotknul Georg Szmrecsányi i tú smutnú pravdu, že u nás len vtedy starajú sa o slovenský ľud, keď vláde lífrovať treba liberálnych ablegátov. Odhodlanou rukou — povedal — treba sa dať do usporiadania tejto otázky a v prvom rade treba sa dať do usporiadania tejto otázky a v prvom rade treba vziať pod revíziu zákon národnostný.

Liberálni ablegáti národnej pracovnej strany začali sa hniezdíť pri tejto reči, jedon z nich sa aj ohlásil: Takto hovorí uhorský ablegát?

Štefan Rakovszky ale hneď na to ujal sa slova a bilagoval farizejstvo, ktoré sa hneď začne hniezdíť, ak náhle najde sa uhorský ablegát, ktorý smele povie pravdu a v krajinskom sneme bez obalov odhalí skutočné udalosti. Energične vystúpil po tom proti jednotlivým stoličným pravomocnostiam Horniakov a spomenul ak veľkú hmotnú škodu má z toho ľud keď sa mu doručujú súdobné výroky v nesro-

zumiteľnej reči bez všetkého vysvetlenia. Dokázal to frapantným pádom a pomenoval pri tom aj stolicu a obec, kde nesvedomíť ľudia o celý majetok ušudili ubohý ľud slovenský, ktorý tam včul následkom toho do ruky vziať môže žobrácku palicu. Takéto udalosti ani ku oslave, ani ku osohu neslúžia štátu uhorskému.

Velavýznamné reči tieto v úplnom obsahu uverejníme v nasledujúcom čísle, aby ľud slovenský presvedčil sa o tom, ako za najsvätejšie práva jeho bojujú kresťanskej ľudovej strany krajinskí vyslancovia Georg Szmrecsányi a skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky.

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napísal: Dr. Štefan Krajsovics.

VI. Stav manželský.

Boh ustanovil stav manželský, aby sa v ňom človečenstvo množilo. Boh totižto nie z musednosti, lež zo živej, čistej lásky stvoril človeka. Stvoril ho, aby lásku svoju vylial na neho. Lásky ale neuspokojí sa len s dočasným sjednotením, len s ohradzeným číslom — nie: láska chce vždy byť spojená a chce čo na viacerých sa vyliať. Jestli dakto má útrpnosť nad chudobou, pravda, ten nielen raz, a nielen jednému lež vždy a každému biednemu chce dať almužnu. Tak podobne aj láska božia nielen Adama a Evu chcela blažených učiniť: ona chcela čo viac ľudí spasíť a preto čistá láska božia ustanovila stav manželský, aby sa v ňom ľudia množili a tak čo viacerí účastnými sa stali dobroty božskej.

Stav manželský teda najviac a najsamprv preto je ustanovený, aby človečenstvo nevyhynulo, lež sa množilo, vždy až do konca sveta žilo a lásku Boha svojho zkusovalo. «Riastnite a množte sa a zaplňte zem.» (Moz. I, 28.) S týmito slovami posvätil Boh tento hlavný cieľ stavu manželského.

Manželia a manželky kresťanské! Pochopíte vy veľkosť a svätosť týchto slov božských a rozumíte, že načo vás dal Boh do stavu manželského? Viete čo znamenajú tieto slová? Znamenajú oni to, aby ste pokračovali ďalej tam, kde Boh prestal stvorovať. Áno, aby ste vy

vstúpili na miesto božie, a aby ste vy stvorovali človeka.

Ej hľa, toto znamenajú tie sväté slová «množte sa a zaplňte zem», Pomyslíte si, jak veľká je to hodnosť! Stav váš manželský je nie iné, iba pokračovanie vo stvorovaní, stav váš manželský je rozširovanie práce božej. Áno, vy život dáte defom s pomocou božskou, vy splodíte potomkov vašich, aby to najkrajšie stvorenie, človek, nevyhynul zo zeme, lež aby žil a tak účastným stal sa lásky a milosti božej. Tak teda, keď vy život dáte dieťaťu, dvojaký skutok činíte. Ponajprv zadost činíte povinnosti vašej, ktorú sám Pán Boh dal na vás, keď naložil, aby sa človečenstvo v stave manželskom množilo. A po druhé skrže to, že dieťaťu život dáte, veľmi dobrý skutok činíte. Pomyslíte si len na seba. Jako ste radi, že žijete. Ani za celý svet by ste si nedali život váš! Lebo pekný je ten život. Tešiť sa tomu peknému svetu, veselíť sa s vernými priateľmi, cítiť že je nad nami Boh, ktorý nás miluje, ktorý nám dá nebo, keď dobrí budeme.

Neni toto všetko dobré a pekné! A hľa, vy kresťanskí manželia, keď dieťa splodíte, vtedy to činíte, že zas jeden človek prišiel na svet tešiť sa životu. Dobrý skutok teda činíte. A viete, čo povedal Kristus Pán o dobrom skutku? To povedal: «Áno pravím vám, že ani ten pohár vody, ktorý niekto v mene mojom preto vám dá, že ste Kristoví, neostane bez odmeny.» (Sv. Marek: 9, 40).

(Pokračovanie nasleduje.)

To i to.

Miestodržiteľ Galície asi 8000 židom zabránil vymerávať pálené, patrične krčmárenie. Licencie takto pozbavení kazári išli do Viedne na poklonu, domnievajúc sa, že s tým vychoďia si už ztratenú licenciu a že s povolením štátu i na ďalej vymerávať môžu otravu. Lenže vo Viedni nemajú kazári takých vplyvných priateľov a prostredníkov, ako naši v Budapešti, lebo tam tú odpoveď obdržali, že štát nepríspeje k tomu, aby ľud vydaný bol kadejakým úžerníkom, ktorí nielen o majetok olúpia ubohého Poliaka a Rusína, lež pozbavia ho mravov a zdravia a napokon vženú ho do otroctva.

Rakúsko vie sa teda brániť proti lúpežníkom a cicavcom kazárskym. Bráni sa na škodu Uhorska, lebo licencie pozbavení kazári prejdú do Uhorska a tu budú prevádzať ten priemysel ktorý namierený je k vykoreneniu kresťanských obyvateľov Uhorska.

Z Galície vyhnaní kazári vítaní budú u nás. Obdržia povolenie k vymerávaniu otravy, lebo to štátu donáša najväčší dôchodok. Sám finančník povedá: «Odkiaľ by sme zaokryli potreby štátu, keby krčmami nebolo.»

Posledný štát, ktorý len s takýmto osohom vie sa udržať a ktorý sám dá príležitosť k mravnému a hmotnému úpadku obyvateľov. Každý europejský štát bráni sa proti lúpeži a dovandrovaní kazárov, iba v Uhorsku vítajú ich akožto udržiavateľov štátu a vyznavačov «vlastenectva».

★

Nepomine dňa, čo by na javo nevyšiel daký škandál krajinský, ktorý svedčí o tom, že Uhorsko ešte aj v dvadsiatom stolytí ďaleko je od toho, aby sa vzdelaným štátom nazývať mohlo.

Čo sa stalo?

Naši čitatelia pamätajú sa na katastrofu, ktorá prihodila sa v obci Ökörító, kde dedinská mládež vo veľkonočnú nedeľu usporiadala tanečnú zábavu, pri ktorej vypukol oheň, ktorému veľký počet zabávajúcich sa v obeť padol. Pre siroty, ktoré pri tomto nešťastí ztratil rodčov a pre vdovy, ktoré tu prišli o svojich udržiavateľov, zaviedli krajinskú sbierku. I so sbieralo sa 130.000 korún. Peniaze tieto, ktoré dobrosrdečnosť naskladala na chlieb a na odev biednych, zaraz mali rozdať stoliční páni v Sattmárskej. Oni ale mlčali o týchto milodaroch, neúčtovali nikomu z nich a nerozdali ani haliera medzi tých, ktorým tie milodary patrily. Nechali siroty a zarmútené vdovy o hlade v najväčšej núdzi až teprv, keď volakto oznámil vec ministrom Hédervárymu a keď noviny sa dopytovaly, kde sú pre siroty obce Ökörító nashierané milodary: ozval sa satmársky podžupan, že peniaze sú pohromade a že ztratil sa len menoslov na pomoc utisnutých.

Či to nenie krajinský škandal? Či sa nemá preň Uhorsko stydeť pred celým svetom? Čo si myslia o našich stoličných pánoch v cudzo-

zemsku? Aký je tu poriadok? V Uhorsku všetko je dovolené istým pánom, ktorí blízko vlády stoja a ktorí svoje hriechy páchajú pod kepienkou vernosti ku liberálnej vláde. A potom hromadia na cudzozemsko, že o Uhorsku tie najväčšie škandále vypisovať dá po novinách, ač práve za hraniciami dľa toho nás cenia, koľko sme hodní.

*

Štefan Tisza bol v Nitre pri slávnostiach, ktorými tamojší kalvinský kostol odovzdaný bol jeho cieľu. K jeho úcte shrnuli sa všetci stoličiarci a hlavní liberáli do Nitry. Nadžupan Crausz vo svojej vítanke vyzval Tiszu, aby agitoval proti všeobecnému volebnému právu, bo jestli toto zvíťazí, koniec bude liberalizmu. Tisza vo svojej reči prisviel Čauszovi a povedal, že ľud pospolitý zachvátila jedna nebezpečná choroba asice baženie po mamone a aby ľud čím ľahšie dosiahol tento účel, žiada si všeobecné volebné právo.

Gróf Štefan Tisza z tej príležitosti vyzýva katolíkov, luteránov kalvinov a židov, aby vraj proti tejto agitácii v jednom tábore boli, lebo len tak zavrátia útoky tých vrstiev, ktoré idú do boja za všeobecné volebné právo.

Je to čudná vec, že práve Štefan Tisza vyzýva vierovyznania — najmä ale katolíkov — do spoločného boja. On Kalvin. On prvý náčelník vlády Héderváryho, On ktorý vzkriesil z hrobu liberalizmus. On nádejný nástupca Héderváryho. Rád bych videl toho katolíka, ktorý by sa ponáhlal do Tiszovho tábora. Rád bych videl toho katolíka, ktorý dôveruje v úprimnosti Štefana Tiszu. Kedy že bola tá doba, keď kalvíni borili sa za záujmy katolíctva? Nikdy! Keď mali do života uvedené byť civilné sobáše a matriky, kalvíni boli prví, ktorí agitovali za túto novotu, len aby uraziť a pokoriť mohli cirkev katolícku.

Keď je reč o shabaní cirkevných majetkov, kalvíni zas najhlasnejšie kričia: «Sekularizácia, nech príde tvoje kráľovstvo». A tak katolíci nemôžu dôverovať v Tiszovi — v budúcom ministerpredsedovi — a nepripojia sa ku akcii, ktorú on vede proti všeobecnému volebnému právu. Katolíci nebudú tisnúť káre strany Štefana Tiszu, lebo i katolíci sú za slobodu a za rozšírenie občianskych práv ľudu. Katolíci žia-

dajú rovnoprávnosť a nevidia v tom nebezpečie keď sa ľud organizuje k svojej obrane. My katolíci teda nebudeme podporovať kalvína Štefana Tiszu, keď si on cestu kliesni ku ministerskému kreslu.

Ondrej Hladký.

Sprostredkovanie práce.

Veru je to asi tak, že akonáhle prejde Všetech Svätých, gazdovský robotník sotva má voláku prácu. Rád by si ju našiel ale nevie ako ju má hľadať. Veľmi mnoho je ešte takých ľudí, ktorí ani dnes nevidia, že pre nich je jedna veľmi primeraná ustanovizeň, ktorá im v tomto ohľade veľmi vďačne a zdarma poslúži radou. A je tomu už asi dvanásť rokov, ako ministerstvo orby nariadilo, že v krajine v každej dedine a meste má byť taký jeden člen predstavenstva, ktorého povinnosťou je zaznačiť všetkých tých robotníkov, ktorí sa uňho prihlásia, a jestli nie povedať im mená takých gazdov, ktorí zase robotníkov hľadajú. Jestli ale o takýchto gazdoch nevie, tak je povinný oznámiť stoličnému sprostredkovateľovi práce, ktorý na stoličnom dome má svoju kanceláriu, že v tej obci toľkí a toľkí robotníci hľadajú takúto alebo takúto prácu.

Robotníci, ak len môžu, nech sa hromadne v húfoch hlásia na svojom obecnom dome. Že prečo je potrebné takéto hromadné prihlasovanie sa, to robotný človek ľahko porozumie. Lebo v panstvách robotníkov neprijímajú po jednom, lež ich najímajú v húfoch.

Treba vedieť, že sprostredkovanie práce koná alebo notár alebo volaktorý prisázný asice zdarma. Len v tom páde, jestli ho robotníci požiadajú, aby list písal tomu zamestnávateľovi ku ktorému by náklonní boli vstúpiť do roboty, hovorím len v takomto páde dajú 20 halierov poštového. A aby sa robotníci a zamestnávateľia vedeli najst, aj gazdovia vyhľadávajú tohoto sprostredkovateľa práce, uňho sa dozvedia zamestnávateľia a robotníci, že u koho, na akú prácu, za akú plácu, na aký čas a koľkí môžu dostať zamestnanie a uňho sa dozvedia aj zamestnávateľia, že kde a koľkých robotníkov a za akých podmienok môžu dostať ku svojej práci.

V ministerstve orby tiež je jedno takéto, ale už krajinské, prácu a robotníkov sprostredkujúce oddelenie, ktoré tiež vedie evidenciu o robotníkoch a zamestnávateľoch v krajine. Odtiaľ tiež vďačne sdelia robotníkom mená zamestnávateľov a týmto zase mená robotníkov. Ostatné je potom vecou samých robotníkov a zamestnávateľov, ktorí sa potom už či osobne alebo listovne môžu dohodnúť medzi sebou o ďalších podmienkach.

Prirodzené je, že ani jeden rozumný robotník neprihlási sa u sprostredkovateľa práce vtedy, keď prácu môže dostať v svojom bydlisku alebo v blízkom susedstve. Rozumný, okolnosti rozvažujúci človek nebude túžiť po cudzine, medzi inakšie pomery, ešte ani len vtedy, jestli by tam mal výhľad na väčšiu mzdu, lebo robotník vie zo svojej vlastnej zkušnosti, že v cudzine väčší zárobok je menší ako doma obyčajná mzda.

Ako hovoríme, celá krajina je takto spojená s ustanovizňou prostredkovania práce a robotníkov a tak robotník, ani v taký čas, keď doma, v svojom rodisku, alebo na okolí nemá príležitosť ku zárobkom, nemusí drahý čas márniti po daromnici, nečinne, lež môže ísť ta, kde sa vyskytne preňho primeraná práca.

Agitácia Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Mesiac apríl má byť významným pre Liptov. Budú sa vydržiavať shromaždenia a k tomu význačené sú nasledujúce obce: 2-ho Teplička, 3-ho Štrba-Hybby, 4-ho Hrádok-Bodice, 5-ho Kvačany, 6-ho Borové, 7-ho Hutti, 8-ho Matjašovce-Trnovec, 9-ho Bobrovec-Mikuláš, 17-ho Lykavka-Ružomberok, 18-ho Klačany-Lubella, 19-ho Dubrava, 20-ho Lupča-Sv. Mara, 21-ho Kalameny-Lúčky, 22-ho Sv. Michal-Teplá, 23-ho Lúžna-Revúca-Osada, 26-ho Stankovany, 27-ho Gombáš-Šošov, 28-ho Komjätina-Hrobotová, 29-ho Lodrová-Štiavnica, 30-ho Sliache-Lisková.

Ľudia! Nesťažujte si ísť a ustanoviť sa tam. Nedriemajte, lež dávajte pozor. Ukážte, že sa

Liptov ráta ku katolíkom. Nepriateľov sa nebojte, bo zo závesti vás budú odhovárať. Tých neposlúchajte.

Lipták od kotisky.

Z prievidského okresu.

Otvorený list na pána Ernesta Sparzama.

Ctený Pane!

Vy ste bol tak láskavý na prvom mieste podpísať protipetíciu strany Lojza Rudnayho a tak vy ste v prvom rade zodpovedný za tie obžaloby, ktoré protipeticionisti pred Kúriou dvíhajú proti viacej sto ľudákom, ktorých aj už tretí mesiac pred vyšetrojúceho sudcu predvolávajú, aby vypočutí boli a aby obžaloby proti stránke p. Kolomana Brestyenzskyho zdvihnuté, dokázané boli. Vy, ct. Pane, doista nepodpísali ste na slepo protipetíciu, lež ako pravotár a ako bývalý krajinský vyslanec dokonale ste preštudoval protipetíciu, rozmýšlal ste nad dátami v nej obsaženými a len potom ste podpísal protipetíciu a s týmto vzal ste na seba zodpovednosť za obsah protipetície. Pýtam sa vás, ct. Pane, bol ste vtedy presvedčený, že strana Rudnayho zákonite pokračovala pri volbe? Bol ste presvedčený o tom, že Lojzo Rudnay čistý mandát dostal od volebného predsedu Štefana Čemeza? Vedel ste vy, či strana Rudnayho oprávnená je zadať protipetíciu? Bol ste presvedčený o tom, či obžaloby aké obsahuje protipetícia, dajú sa dokázať? Jestli ste toto všetko vedel, ako ste mohol podpísať taký spis, o ktorom dokázalo sa pred vyšetrojúcim sudcom, že on obsahuje len samé nepravdy a pomlavy, osočovanie a vymyselnosti, ktoré iba k tomu sú dobré. aby stá a stá nevinných ľudí pred kr. Kúriou na svoj cti napadnutých bolo a k tomu ešte aby tí obžalovaní doma vystavení boli posmeškom a urážkam zo stránky svojich politických protivníkov.

Vy ct. Pane viete, že vyšetrovanie posiaľ nič nevedelo dokázať z tých obžalob, ktoré vy a vaši druhovia dvíháte proti stránke p. Kolomana Brestyenzskyho. Prosím vás, ako sa srovnáva s vašim vysokým vekom, s vašim charakterom? Veď je to len predsa hrozná vec, tolko nevinných ľudí v ich cti urážať! Čo vás pohlo k tomu, že ste sa stal žalobníkom toľkých ľudí, ktorí vás jednú zbožňovali, ktorí vás nekdy jednú za krajinského vyslanca vyvolili a ktorí nedopustili sa tých prečinov, z ktorých vy i s vašimi druhmi obviňujete ich v protipetícii.

Ja bych veru nikdy nepodpísal taký hanopis, ktorého každé slovo kričí: lož som! Pômluva som!

Vy ct. Pane tiež ste už bol predvolaný pred vyšetrojúceho pána sudcu akožto svedok strany Rudnayho, aby ste dokázal pravdivosť obžalob protipetície a vy to ste povedal tam pred súdom, že vy o ničom neviete, že z obžalob ani jednu dokázať neviete, ba že tých ľudí proti ktorým máte svedčiť, ani len neznáte. — Nuž, ct. Pane, kedy ste bol čestnejší: vtedy, keď ste protipetíciu podpísal a či pred vyšetrojúcim sudcom, keď ste pod prisahou svedčil, že protipetícia nezodpovedá pravde?

My vás nelutujeme, iba čudujeme sa jako ste sa mohol natoľko pozabudnúť vy, na kraji hrobe stojaci človek? Či svedomitý človek môže falošnú obžalobu dvíhať proti toľkým nevinným a falošný žalobný list podpísať? Na to žiada od vás odpoveď:

Ludák.

POLITICKE CHYRY.

Ako pracuje kresťanská ľudová strana snemová.

Prácu kresťanskej ľudovej strany v krajinskom sneme označujú zvlášte tie významné reči, ktoré vyslancovia jej držia pri pojednávaní každého zákonného rozvrhu. I prítomne pri pojednávaní štátneho rozpočtu všestrannú pozornosť vzbudili ľudovej strany vyslancovia Károl *Huszár*, Štefan *Haller*, Georg *Szmrecsányi* a Štefan *Rakovszky*. Reči, ktoré povedali Georg *Szmrecsányi* a Štefan *Rakovszky*, spomenuli sme v osohitnom článku. O rečiach Karola *Huszár* a Štefana *Haller* len toľko možno v krátkosti povedať, že ony rozprostierajú sa na celé politické rozpoloženie prítomnosti a na všetky odvetvia náboženských, sociálnych a hospodárskych otázok. Každá veta týchto rečí je ostrá lekcija zvlášte pre ablegátov liberálnej pracovnej strany.

Biskupská konferencia.

Sbor biskupov Uhorska 30. marca vydržoval konferenciu v primacialnom paláci v Budíne. Konferenciu predsedal kardinál knieža primas arcibiskup ostrihomský *Klaudius Vaszary* a súčasťnili sa na nej i novovymenovaní biskupi,

ktorí 27. marca vo Viedni složili prísahu do rúk jeho veličenstva kráľa. Na konferencii podaná bola zpráva o výsledku sriadenia kongruy. Za tým pojednávané boly všetky bežné cirkevné a školské záležitosti, ponevác najbližšia biskupská konferencia len v jasení bude svolaná.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov 27. marca väčšinou liberálov vo všeobecnosti prijali štátny rozpočet. Ministerpredseda v odpovedi, ktorú dal na reči vyslancov kresťanskej ľudovej strany vyslovil sa, že pri prevádzaní zákonov hlavná vec je humnita a dobroprajnosť a preto uznáva, že pri administrácii panujúce chyby treba napraviť. Neni od toho, aby národnostná otázka viackrát bola pojednávaná. Uvidíme, či z tej múky budú rezance.

BESEDNICA.

Zriedkava ženička.

Pani polovička stolára *Hoblíka* bola naozaj zriedkavé babšto a nijak sa nepodala na iné svoje družkyne jemného pohlavia. U iných žien, ako sa hovorí, je jazyk najpohyblivejším údom v dobrých i zlých časoch a zvlášte, keď sa nahnevajú na mužov, vtedy im pracuje tento instrument tak rýchle, že by sa mohol pred ním zahaňbiť aj ten najväčší rapkáč, na akom rapkajú vo Veľký Piatok.

Preto mnohým by nezaškodil ten známy liek, aby totiž, kým ich zlosť nepopustí, nosily plné ústa vody, a pečlivý pozor dávaly, že by im jej nevytieklo ani len kvapky a netrafilo ovlažiť rty.

Voda sťahuje veľkú horúčosť a hlavička s dlhými vlasami môže si slobodnejšie rozvážať, či mužovi viac osoží hromobitie a búrka, alebo či by nebol preň lepší nežný papršlek slnca; či by bolo lepšie bývať vo Vojniciach alebo v Pokojníku, či susedia *Pečienkovci* majú načúvať vojenskú hudbu alebo lahodné flautové hlasy zo *Srdečného* a tak sila vody častokrát vyjasní oblohu stavu manželského, prv než by ju boly mračná úplne zatiahly a prinesie pokoja prv, než by sa bola vojna započala.

U ženy stolára *Michala Hoblíka* to bolo však celkom ináč, ako u ostatných dcér *Eviných*, ona nepotre-

bovala z tej blahonosnej vody ani kvapky, keď pán manžel niečo vyvedol, ku príkladu kde-tu dve zlatky zarobil a tri minul, alebo keď sa nechal na jarmaku

stáva, ktorí radi vyhadzujú kopýtkom, keď ich nedržia na úzde.

Keď sa takéhoto niečo prihodilo, manželka Michala

Potupený Pán Ježiš.

oklamať s jednými veľmi drahými šatmi, alebo keď miesto o zvonení na «Anjel Pána» prišiel domov o polnoci, tackajúci sa ako novouliahnuté teliatko, ako sa už to od nepamäti sveta s ľahkomyselnými mužmi

Hoblíka jednoducho neotvorila ani úst, po celé hodiny a po celé dni, nepovedala ani áno, ani nie, nebola ani chladná, ani teplá. Zkúsení Iudia sú tej mienky, že takéto významné mlčanie je ďaleko nebezpečnejšie, než

najrýchlejšia manželská kázeň, práve ako všetkým živýchom počnúc od posledného červíčka až po veľblúda v v sparnom hrobovom tichu pred búrkou je o mnoho úzkostlivejšie, ako keď sa už raz dobre vyblískalo a vytrieskalo a opäť má prísť teplé priateľské slnce.

Preto aj Mišo obyčajne vynaložil celé svoje umenie, aby prelomil tichosť, keď jeho drahej polovičke zaseklo jazykom a ak sa mu podarilo dostať z nej aspoň len jedno slovičko, v tom vyhral vojnu a v krajine zas nastal pokoj, ako to ľahko porozumieť aj z nasledovného prípadu.

Jedného dňa totiž jeho vrele milovaná Terezka opäť úplne onemela.

Stolár išiel do mesta a mal kúpiť väčšiu zásobu firnajzu, k tomu mal aj pevnú vôľu, keby ho nebol parom niesol popred výklad jedného hodinára, kde ležalo visalo tiktakovalo a bilo mnoho veľkých a malých, strieborných a zlatých, drevených a železných hodín.

Áno, skutočne parom! Lebo Mišo bol veľký blázon hodín, to jest bol na smrť zaľúbený do každých hodín a keby bol býval Rothschildom, tak by všetci hodinári boli mali vyprázdnené svoje sklepy a všetci ľudia by sa boli museli uňho dopytovať, koľko je hodín a koľko odbilo.

Tak ale bol len stolárom; no pred hodinárskym výkladom predsa postál, krv vrela mu v celom tele, mikalo mu prstami a oči v okamihu padly mu na jedny drevené hodiny, ktoré nielen punktovne odbily svojich dvanásť, lež pritom otváraly sa na nich jedny dverce z ktorých vyskočila kukučka a zakukala takých dvanásť, až radosť.

Tu Mišo zabudol na firnajz a na klince, na hoblík a na kliešte, zabudol, že v jeho dome sú už všetky steny navešané hodinami a čo by nebol mal na sebe ani košele, ani vtedy by si toho nebol všimnul.

Vtiahlo ho do sklepu a bez dlhého jednania kúpil drevené hodiny s celým ich strojom a víťazoslávne ich niesol domov k ostatným svojom miláčkom.

Tereza sedela pri okne, kde jemný snečný pršílek opieral sa na jej zlatorusé vlasy a na biely ľan na praslici, ona ale slinila prsty a priadla, kedy-vtedy nakloniac hlavu k svojmu rozmarínu a hrebíčku, aby si potiahla z ich príjemnej vône a bola veľmi ve-selej, dobrej vôle.

A hľa, v prostred jej ružovej nálady vkročil Mišo so žiariacou sa od radosti tvárou, s kukučkovými drevenáčkami pod pazuchou a zavítal s veľmi priateľským:

— Pán Boh daj!

Tereze udrela krv do tvári, mihla do dverí zuri-vým pohľadom, ale len jedenkrát. Potom však tak zú-fale začala obracať svojim kolovratom, že tento hučal, ani cieť roj čmelov; no neriekla ani slovička, ani len tak pod nos.

— Pán boh daj, drahá Terezka — riekol Mišo uhý raz a úzkostlive zaškútil okom na rozhnevanú priadku pri okne.

Tereza priadla a bola nemá, ako ryba.

— No Tereza — pokračoval Mišo, hodiny opatrne položiť na stôl a odkrúcajúc so seba mosadznú re-tiazku, ktorú mal otočenú okolo seba — aspoň tieto hodiny by si mohla prijať, veď by ta nepokúšaly, potom môžeš mlčať pre mňa bárs aj do súdneho dňa, alebo dotiaľ až sa zemiaky nebudú kopaf!

Tereza poslinila prsty a zlostne fahala kúdel z praslice, ale hodín si ani nevšímala. „Do smiechu jej tiež nebolo.

Tak musel Mišo sám vyprávať ďalej.

— Tereza — riekol a snažil sa zahľobit do steny jeden pevnejší kliniec, aby zavesil naň hodiny — Te-reza, preto sa nemusíš tak zlostiť! Už od rokov som si želal jedny dobré drevené hodiny s kukučkou a ináč som poriadny a usilovný človek, nezačalam, lež mojhou pílkou, hoblíkom a kladivkami zarobím ročite pekný groš a jakejsi radosti si len musí človek dopriať, či nie, Terezka?

— Nože, len kukni sem, Terezka, aké sú pekné. Tieto viničové listy na nich nie sú celkom prirodzené, ale to hrozno, že by človek doňho skoro zahryzol. A ten vták, ako by ozaj v každom okamihu chcel uletieť. Ty, to je čosi umeleckého, vysoko umeleckého! Čo my-slíš, Terezka?

Ženy so svojimi výbornými mienkami ináč neostanú za kopcom; dobrá Terezka však nemienila nič. Priadla tak silno, ako by bola mala pred polnocou upriať aspoň desať loktov.

Mišo teda zavesil hodiny na stenu, vyňal z vaku pondusy, pripravil pendlík a hodiny vskutku išly, ako bič, kdežto jeho žena vzdor tomu ešte ani slovičko ne-prehovorila.

— Je to vskutku pekný kúsok takéto hodiny — vyprával ďalej Mišo — zvlášte keď je to príležitostná kúpa a keď ich hodinár predá odpoly darmo. V tom meste je ozaj teraz všetko tak lacné, neviem pochopiť, ako to môžu tak lacno dávať. Počuješ Tereza, ako štu-kajú a teraz hneď uvidíš, ako sa otvoria dverce nad číselníkom a vyskočí z nich kukučka.

— Teraz daj pozor, teraz hrčia kolieska a hneď bude volať ako na jar: kukuk — kukuk — kukuk — 4—5—6, klaps, — už si vnútri, ty môj veselý zá-zraček!...

— Ty Tereza, nemáš pri sebe peňazí? Hovorila, že keď kukučka kuká a človek má pri sebe peniaze, nebude mu ich chýbovať celý rok. — Vidiš tak som ti priniesol do domu šťastie, za čo sa mi môžeš pekne poďakovať!

Áno, iná žena by sa mu už bola pekne poďakovala a bola by mu odsekla:

— Ja sa ti poďakujem za tvoje šťastie, ty starý blázon, však ta ja naučím vyhadzovať každý haier za sprosté hodiny. A kdeže máš firnajz?

Terezu však nepopustilo. Neriekla ani slova, lež priadla a voňala kvety a Mišo ešte vždy bol takrečeno pánom v dome.

Sadol si teda ku stolu, trochu si pobubnoval na stole a proboval iným spôsobom.

— Firnajz — riekol — ten prinesie poštar, to jest ak ho nezabudne a prinesie aj pre teba jeden novučičký nový slamený klobúk, to jest ak ho nezabudne, ináč zajtra zas pojdem do mesta a potom beda tomu zabudlivému darebákovi!

Tereza by pravda slamený klobúk bola mala rada ale kúpený a nie vymyslený a preto ďalej obracala hnevive svojim kolovratom, priadla a mlčala, premenila vreteno a na praslicu uviazala si novú kúdel. Slnce pomaly zašlo, hviezdičky vyšly na obzore a ona sa v duchu tešila, že jej muž sedí ako na ihlách a už mu máio chybuje, že z kože nevyskočí, Ale dobre mu tak, lachtikárovi!

Ale čo sa stalo, že konečne vyskočil a veľkými krokami začal premerávať izbu? Čo že hlasne a s rozkazom žiadal večeru a že začal bundrať pre domáci neporiadok? Čože mu napadlo, že napchal svoju drevenú fajku a kúril, ako keby bol mal vykadiť všetky nemoce celého stotia a ešte niekoľko bosoriek?

Jedna ženská bosorka, Tereza, kašlala síce, ale nevyšlo z naj ani slova a keby Mišo v tomto súžení nebol býval vynálezavým, tak nevedno, ako by bola ešte konečne celá historia vypálila.

Keď už bolo tak tma, že už kukučky nebolo vidieť ako vyskočila, Mišo schytil sviecu, žažal svetlo a svietil do každého kúta izby na každú policu, nazrel do každej skrine, vliezol pod každú lavicu, pod každú stolicu a pri tom tak boľastne vzdychal, ako keby ho boli mastili.

Tereza čo mala iného robiť, ako divať sa na bláznivého muža. Keď konečne vliezol pod pec, kde ináč len pes prebýval a začal tam prehrozne vzdychať, z Terezy naraz vybušilo, lebo čo sa všetečnosti týče, bola tiež len ako iná žena a zkríkla:

— Čože hľadáš pre Pána Boha, ty prekliaty komediant?

Na to Mišo pomaly vyliezol z pod pece a s úsmevom riekol:

— Tvoj jazyk som hľadal, duša moja a teraz som ho našiel!

Musela sa na to zasmiať. Zamenili niekoľko slov a pri večere nastal svätý pokoj.

CHYRNIK.

Diplomati u pápeža. Svätý otec minulý týždeň prijal sbor diplomatov, zpomedi ktorých najstarší, belgický vyslanec vo svojom a v mene ostatných diplomatov gratuloval pápežovi z príležitosti jeho menín. Pápež s

radostou prijal blahoželanie. Po výsluchu diplomati navštívili pápežského štátneho sekretára kardinála Merry del Vala.

Imrich Bende †. V noci z nedele na pondelok usnul v Pánu nitriansky biskup Imrich Bende. Narodil sa r. 1837. mal teda 77 rokov. Roku 1886. vymenovaný bol za biskupa baňskobystrického a po smrti blahej pamäti biskupa Roskoványiho roku 1893. stal sa biskupom nitrianskym. Zomrelý arcipastier vynikal zvláštnou dobročinnosťou. Nástupcom jeho je koadjutor a doterajší apoštolský administrátor gróf Vilhelm Batthyány.

Nemecký cisár vo Viedni. Vilhelm II. nemecký cisár, manželka jeho cisarovna Viktoria Augusta s dcérou kňažnou Viktóriou Lujzou a s najmladším synom kniežatom Joachimom 24. marca predpoludním navštívili jeho veličenstvo kráľa Franca Jozefa vo Viedni. V tenže deň večer po 8. hodine ocestovali do Benátok.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 25. marca slávil 25-ročné jubileum svojho posvätenia za kňaza. V úplnej utiahlosti zamýšľal prežiť tento pamätný deň, duhovenstvo ale dozvedelo sa o tom a vrelá láska, najhlubšia úcta, nezkladná oddanosť a vernosť, akou chová sa ku svojmu arcipastierovi, povzbudily ho v radostný tento deň usporiadať také slávnosti, ktoré zriedka majú kde páru. Večer pred jubileumom sídelný chrám biskupský veľkolepe bol osvetlený a na väzi usporiadaná bola muzikálna prednáška so spevom cirkevným. V deň jubilea v sídelnom chráme slúžená bola slávnostná sv. omša za prítomnosti početného obecenstva. Po sv. omši Eduard Medveczky, praelát, kanonik, veľpraepošt kapitule s centrálnym duchovenstvom a dr. Melchior Takács, praelát praemonštratský so svojimi kňazmi predstavili sa osvietenému pánu biskupovi a vyslovili mu vručne blahoželania. Za tým holdovaly mu deputácie vojenské, stoličné a mestské. Deputácie školské a všeliakých spolkov osvietenému pánu biskupovi predstavil skutočný vnútorný tajný radca, predseda kráľovskej tabule jeho excellencia Eugen Bercelly. Popoludní o 5. h. v spolku katolíckych tovaryšov usporiadané bolo slávnostné predstavenie, pri čom účinkovaly rozličné katolícke spolky, žiaci gymnázia praemonštratských kňazov a viaceri jednotlivci, aby tým väčšiu radosť spôsobili dobrému, vrelemilovanému apoštolského ducha pánu biskupovi. — Missionárska spoločnosť kňazov biskupstva košického od 5. marca cez 8 dní vydržovala sv. missie, pri čom držali kázne a naučenia Jozef Kráger a Franc Kálosi v obci Füzér, Ludvik Gruska a Géza Mayer farári v obci Krásznok-Vajda. — Na novosriadenú faru v obci Magyarizsép za administrátora vymenovaný je Ján Madár a na jeho miesto za kaplána do Bodrogolaszi poslaný je Ondrej Osztrovics. — Belizár Keczer, farár obce Somos na domoveň sv. Jozefa daroval 10 korún.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Gustáv Gerevich, bývalý profesor tunajšieho katolíckeho gymnázia zomrel 10. marca. — Imrich Fekete tunajší okresný slúžny vyme-

novaný je za sudcu ku súdnej stolici. Okresný slúžny, tunajší rodák Rudolf Windegg preložený je zo Szepsi do Prešova. — Tunajšie grécko-katolícke duchovenstvo vo veľkej dvorane svojej praeparandie 12. marca vydržovalo náboženské prednášky pre obecenstvo grécko-katolícke. — Tunají gazdovský spolok pre hospodárstva na území stolice, telné jalovičky kupuje v Pinzgaue a na bujákov vydržoval jarmok 16. marca. — Ministerstvo orby ku podpore malých hospoáprov v šárišskej stolici rozdá 500 kusov ošípaných za lacnú cenu. — O národe šárišskej stolice smutné svedectvo vydáva statistika, dľa ktorej tu na jednu dušu, užitého mäsa, padne ročne len 8 kilov, liehu (pálenky) ale 28 litrov. — *Bardijov*: V poslednom shromacdení mestského výboru za mešťanostu vyvolený je prvý mestský radca Ladislav Németh. — *Nagysáros*: Jozef Kenedich tunajšia kaplán preložený je do Mesta Mád a na jeho miesto poslaný je Ulrich Hemerka. — *Szinnyeujfalu*: Tunajší organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty minule vydržovala prvé tohoročé shromazdenie, na ktorom súčastnily sa aj obce Bonyhád a Andrásvágás. Z predloženej zprávy vysvitlo, že počet údov tejto organizácie značne poriastol. Shromazdeniu predsedal horlivý farár zo Szinye Ján Kurimszky.

Chýry zo Spiša. Náš stoličný výbor dňa 4. apríla drží svoje riadne jarné zasadnutie. Vtedy bude aj to uzavreté, kedy bude v Starej Lubovni nová voľba na stoličných výborníkov, ponevác proti zničeniú volby zadanú apelláciu odmrštíli. — Anton Beszkid ľudový ablegát ľubovenského okresu dňa 12. marca účasť bral na porade v Košiciach vydrživanej, v ktorej patričné kruhy o tom pojednávaly, čo treba podujaf, aby cudzozemci naše čarokrásne Tatry a tatranské kúpele vo väčšom počte navštivovali. — Levočský sudca kráľovského súdu Štefan Schlesinger preložený je do Prešova na jeho miesto príde dr. Mikuláš Prihradny z Beregszászu. — Kézmarskí žandári prišli teraz na stopu jedného zločinu, ktorý ešte vľani bol zpáchaný. Dozvedeli sa, že tamojšia služka Terezia Raisz ešte pred rokom zadusila svoje novonarodené dieťa a zakopala v Hunsdorfskej smrtnici. Bestiálnu matku, ktorá sa priznala, už zatkli. — V Hrušove následkom pyskovej a paprčkovej choroby zdochlo 60 ošípaných. — V mesiaci februári z našej stolice následkom zakázaných jarmakov a pre neobyčajne veľkú zimu vyviezlo sa len málo statku asíce len 15 kusov rožného statku do iných krajov našej vlasti, z cudzozemska doviezlo sa 31 ošípaných. — Podhradskí evanjelíci svojmu duchovnému povýšili plat so 400 korunami. Kedy sa už budú katolíci tak starať o svojich kňazov?! — V Novej Vsi dňa 17. marca v 78. roku života svojho zomrel Imrich Czibula. Nebohý učiteľom bol v Tepličke pri Novej Vsi a za ostatných 15 rokov bol kantorom v novovesskom slovenskom kostole.

Otec 28 dietok. V obci Radstadt (Rakúsko) v tieto dni zomrel istý Bartolomej Valdhofer, ktorý nielen 89-ročný pekný vek dosiahol, ale zanechal aj po-

četných potomkov. Tri razy sa oženil, prvá žena ho obdarila so 7, druhá s 11 a tretia s 9 deťmi, z tých 28 deťí žije ešte dnes 24, Jeho najmladšie dieťa, dievka má teraz 16, a najstarší syn má 67 rokov. 101 razy mal to šťastie stať sa detom starým ocom, z vnúciat žije 66 vo veku medzi 38 rokom a jedným mesiacom. Aj 31 pravnukov je pri živote.

Tak idú naše školy. Veľký Bobrovec v Liptove, čisto katolícka obec ide dať školy svoje zoštatniť. Ľuďiu Bobrovčania! Postojte a dobre si rozmyslite túto vec. Dedičstvo svojich otcov a praotcov nevypúšťajte z vašich rúk! Hľadte na dietky vaše a na vašich potomkov.

Bál v poste. V Ružomberku 18. marca pod ochranou liptovského nadžupana, nektorí páni, — medzi nimi i katolíci — držali «mestský kalikó bál». Ak naozaj i katolíci, či osobne, či milodarom brali účasť na tejto zábave, to je veľmi smutno. Sedem fašiangových týždňov bolo málo na zábavky, tance a bále? Chcelo to byť pre katolíckych veriacich «zaucho alebo čušte-mléte»?

Rusko dľa najnovšieho popisu má 160,091.000 obyvateľov, pred 10 rokami malo o 25 millionov menej a Japonsko má teraz 50 millionov ľuďí, o 5 millionov viac ako roku 1900.

HOSPODÁRSTVO.

Robenie pozemkov.

Pestovanie gazdovských rastlín možné je len na takej pôde, ktorú možno obrábať. Tie práce, ktorými predtým neupotrebitelnú pôdu pretvoríme na takú, aby sme v nej gazdovské rastliny pestovať mohli, voláme robením pozemkov.

Môže sa stať ale aj ten pád, že je volaktorá pôda už obrábaná a na nej hospodárske rastliny už pestujeme, ale má také vlastnosti, následkom ktorých sa menej rodí na nej, ako by sa od nej očakávať dalo. Ku napraveniu týchto chýb pôdy smerujúce naše práce voláme opravovaním pôdy. Tak robenie pozemkov ako aj opravovanie pozemkov má teda ten cieľ, aby pôda bola súca, potažne súcejšia na pestovanie gazdovských rastlín.

Významnejšie spôsoby robenia pozemkov a naprávania pôdy sú nasledovné:

Kľčovanie lesov. Jestli pôda volaktorého lesa je taká, že môže byť z nej dobrá oračina a jestli to lesné dozorstvo dovolí, tak horu možno vykľčovať a pôdu na oračinu možno pretvoriť. Keď sú stromy a kry v hore postínané, vtedy vykľčovanie kľátov a koreňov z pôdy potrvá ešte za niekoľko rokov. Ale za tento čas pôdu

už môžeme celkom dobre upotrežiť pod kopaniny. Dobre je ale takúto pôdu, prv než by sme do nej sadili kopaniny, dobre posypať páleným vápnom a síce tým cieľom, aby sme týmto pre gazdovské rastliny škodlivý účinok lesnej kyslej úrodnej zeme zničili. Role z ktorých sme lesy vykynožili, sú zpočiatku zväčša z veľmi úrodné, ale pri tom všetkom prv, než by sme sa do vyklčovania hory oddali, pôdu celej hory základne preskúmame, či je celá súca ku pestovaniu gazdovských rastlín a či si vyklčováním hory nenarobíme väčšiu škodu, ako bude ten ošoh, ktorý na patričnej pôde pestovaním gazdovských rastlín dosiahneme. Jestli je pôda veľmi skalnatá, alebo piesočnatá, tak horu nevykántrime lebo sa najvyššia vrstva pody čoskoro vysilí a vtedy nám roľa menší užitek bude donášať, ako keď by sme horu boli nechali v pokoji rásť pre drevo.

Zoranie lúky a pastvín. Jestli lúku alebo pastvinu chceme pretvoriť na oráčinu, tak ju zavčasu v jaseň veľmi plytko poorieme a povalkáme, lebo vtedy pažiť najľahšie vyhynie. Keď pažiť vyschla, tak ešte v tú jaseň pôdu trochu hlbšie a pozde v jaseň ešte veľmi hlboko zorieme. Do jary takáto pôda stane sa dosť kyprou. Jestli takáto lúka alebo pastvina bola snáď mokrá, tak ju tiež v jaseň páleným vápnom alebo Thomasovou múčkou dobre posypeme lebo vápno a Thomasová múčka kyslú úrodnú vrstvu pôdy spravia jemnejšou.

Poda zoranej lúky a pastviny zpočiatku je veľmi bujná, a preto je najlepšie v prvý rok zasadiť do nej kukuricu alebo zemiaky, už len aj preto, lebo okopávaním týchto rastlín pôda ostane melká. Ostatne zoranie dobrej lúky není odporúčiteľné a preto zoranie lúky alebo pastviny vopred dobre si treba rozmysleť.

Premenenie močarísk a rašelinísk na roľu je už s väčším ustávaním spojené, lebo tieto najprv treba oslobodiť od zbytočnej vody. Tieto práce, toto sčapovanie vody môže sa previesť len s pomocou odborného mernického úradu. Jednotlivému gazdovi na menšom priestore sa táto práca veľmi ani nevyplatí, a ani nedosiahne žiaducného výsledku a preto močariská a rašeliniská len všetci majitelia spoločnou silou môžu pretvoriť na role.

Usadenie drobného piesku je možné len vysádzaním stromkov, lebo keď stromy narastú, piesok z jedného miesta nepustia na druhé a možným urobia, aby priestorky medzi stromami zarástly trávou. Prv ale, než by sme stromky vysadili, dobrý piesok treba uviazať nakladením naň pažitou zarastených kúskov zeme, do piesku nakladenými snopami slamy alebo konečne plôtkami z malých stromkov. Priestory medzi týmito plôtkami treba zasiať takým semenom, ktoré aj z piesočnatej pôdy vyženie, ktorého korene sa v pôde rozídu a tak pohybovanie sa piesku zamedzia. V drobnom pie-

sku málo stromových druhov rastie a preto tie stromky ktoré chceme vysádzať, musíme si vedieť dobre vyvoliť. Najlepšie sú agáty, rozličné druhy topola a miestami lesná jedľa.

Zčapovanie vody je tiež jeden spôsob na to, aby sme svoju roľu urobili úrodnejšou. Keď je totižto pôda veľmi mokrá, to je na veľkej závade vyvinovaniu sa gazdovských rastlín. Táto prílišná vlhkosť úrodnej pôdy môže pochádzať z toho, že sa dážďová voda a voda zo snáhu shromaždí a z prameňov, ktoré vyvierajú zo samej pôdy. Jestli je takýto mokrý priestor veľmi rozsiahly, to ako sme už spomenuli, len spojenými silami štátnym zakročením sa odplatí zčapovať od vody. Na menších priestoroch v otvorených jarkoch možno vodu odviesť, jestli totižto pôda má dostatočného spádu a jestli sa proti tomu naši nižší susedia neprotivia.

DOPISY.

Richvald (Kristályfalu, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Račte prosím uverejniť tieto riadky v našom miľom «Krestane».

Tejto zimy, keď starovesská pošta išla cez Richvald, naši ľudia odšaflovaním snáhu mali dosť veľkého trápenia. V najkrutejšej zime museli jedným týždňom 200 dní ručnej práce konať. Za tú ťažkú robotu by tu najväčšiu mzdu zaslúžili. Zvedaví sme, aká bude odplata?

Každý, kto zdravo rozmýšľa, za potrebné drží, aby našu cestu stolica odobrala, veď to je v čas veľkých závejov a veľkých snáhov, ako to i tohoročná zima ukázala, jediná do Magury vedúca cesta. Rušajme sa, prosme a volajme, kým nebudeme vyslyšaní! Haligovčania, Toporčania, Podolinčania, Ružbašania a Maldurčania, hor' sa s nami do práce!! Spojenými silami skorej dačo obsiahneme!

V ostatné tri fašiangové dni aj toho roku konala sa u nás prevelebnej Sviatosti Oltárnej verejná poklona. Za všetky tri dni mali sme i rozjímajania. Ľudia zvlášte večer vo veľkom počte navštívili kostol. Pekne, celkom po katolícky by sa boly odbavily ostatné fašiangy, keď by istá 18-ročná dievka nebola veľmi zarmútila božské Srdce Ježišovo. Jednej žene ukradla 50 korún a potom k pohoršeniu nás všetkých, nie po kresťansky sa cho-

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pominú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplné zdravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na prábu franko 5 korún. V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

vala, ba ešte aj nektorých slabých z mládeže vábila k fašiangovým výstupkom.

Nedávno mali sme offeru na nový kostol na levočskej Marianskej hore. Sosbieralo sa — chvála Bohu — 130 korún. Tak veľká offera u nás ešte nikdy nebola. Keby každá farnosť, z ktorej ľudia k tomuto - vému miestu putujú, tolko obetovala, kostol by hneď bol hotový. Naša nebeská Matka zaslúži, aby sme k jej úcte aj tie najväčšie obete prinášali.

25. februára navštívil našu katolícku školu u levočský kráľovský školdozorca a so všetkým bo veľmi spokojný, učebný výsledok vyhlásil za výborný. Hľa, tu má stý magurský nekresťanský pánko nový skvelý dôkaz, že v Magure veru máme školy a to dobré, ani z vlasteneckého ohľadu nemôže proti nim daakú namietku robiť.

Na jar zase dostaneme za veľmi lavnú cenu ovocné štepy asi 50 jablonkov a 25 hrušiek. Každý gazda by si mal ovocné stromy sadiť. Ovocné stromy ozdobujú obec, čistia povetrie, ochladia, obveselujú človeka, prifahujú užitočné a spievajúce vtáctvo, podávajú nám všetkým, zvláštne ale chorým deťom občerstvujúce ovocie a jestli ich vo väčšom počte sadíme a dobre opatrujeme, prinášajú nám i peňažitého osohu.

Najnovší popis statku vykáže u nás 440 kusov rožnej lichvy, 46 koní, 120 ošípaných a 479 kusov oviec.

Aj to dám ctenému obecenstvu na známosť, že u nás je ešte na predaj asi 300 metrických centov čierneho ovsa.

Najbližšie udám, ako stojíme tohoto roku ohľadom katolíckej tlače.

S kresťanským pozdravom

***

Jeden občan.

Ružomberok

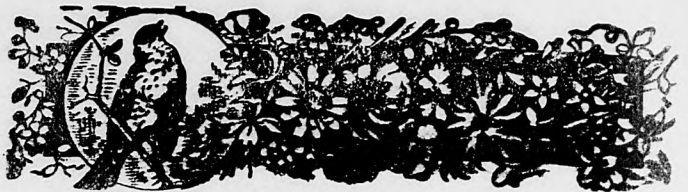
Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Pečne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštan»-e.

Naša šparkassa «Iparbank» na akcie dáva b. r. len po 12 korún, s čím akcioneri sa na žiaden pád uspokojit nemôžu. Tá ich nespokojnosť dá sa i pochopiť, pretože šparkassa má z roka 1910. čistého osohu 60.313 kor. Na akcie teda príde po 12 kor., na jednu, spolu 48.000 kor., Ostáva ešte 12.313 kor. Akcií je 4000. Či by sa to nemohlo bolo dať po 12 a pol alebo po 13 korunách.

Jeden čo biedu trpí.

Rozmary a Žarty.

Nežný manžel. Takmer hneď popoludní odchodí manžel z domu. Prirodzené je, že ide do kassína. Z ulice cez oblok zavolá do izby:

— Ženuška moja, ak by som do rana trafil neprísť domov, tak ma nečakaj s večerou, ale sa len najedz samotná.

*

Výhovorka pijana. — Prečo nepracuješ, Štefko?

— Zo samej sporivosti.

— Zo sporivosti?

— Pozrite, keď pracujem, naskutku vysmädnem a keď som smädný vtedy prepijem svoj zárobok a tak teda radšej ani nepracujem.

*

Pycha. Prvý tulák: Nuž a ty že čo robíš tu? Nehaňbiš sa sbierať obhorky cigár?

Druhý tulák: Ej, ej, ale si len pyšný. Veď aj ty sbieraš obhorky z cigár.

Prvý tulák: Ano, ale ja ich sbieram len pred kassínom magnátov.

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižočka 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návod ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nyitrapereszlény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatosťam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonalom návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalosti, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kliatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižočky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozširovanie tejto znamenitej knižočky. *Jozef Koník*, podučiteľ.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreššana»

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeď, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitelintézet».

U lékarníka V. Eugena Feller dorábané pôvodné lieky potrebujú skoro v každom dome po celom svete. Objednanie týchto pôvodných liekov v obrovských rozmeroch zmožňuje tak lacné ceny, že na príklad 1 tucet pôvodného balzamu stojí 2 koruny. Za 5 korún dostaf 2 tucety franko, keď objednanie pošle sa punktovne na adresu lékarníka V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Zahreb. stol.)

Odkazy redakcie.

F. K. K. Veľmi nám je luto, že sme práve vtedy neboli doma. Druhý raz snáď budeme mať viacej šťastia.

Pozorovateľ N. Keby sme my všetko mali uverejniť, čo sa nám pošle, mali by sme viacej processov ako na hlave vlasov.

J. J. P. Čo sa stalo? Veď sme už dávno ničoho nedostali.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 25. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	23'05—24'05
» stolnobelohradská, nová...	«	22'90—23'85
» peštianska, nová	«	23'00—23'95
« banátska, nová	«	22'90—23'90
Raž prvotriedna	«	16'20—16'30
« druhotriedna	«	16'05—16'15
Jačmeň nový, prvotriedny	«	16'50—17'00
Ovos prvotriedny	«	17'50—18'00
« druhotriedny	«	17'10—17'40
Kukurica	«	11'60—12'00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3*	4	5	6
K.	18'10	17'60	17'10	16'50	16'10	15'40	14'70
		č.	7	7½	8		
		K.	13'90	11'90	7'20		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	9'50—9'15
« hrubé	«	9'10—9'40

Fazula veľká biela	kor.	20'00—21'00
Fazula strakavá	«	23'00—24'00
Šošovica čistá	«	25'00—36'00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5'00—5'20
« « ružové	«	5'40—5'60
« « žlté	«	6'80—7'00
Proso	«	—
Datelinové sáme , červená datelina	kor.	166'00—172'00
« « lucerna	«	146'00—190'00
Mak	kor.	66'00—70'00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27'00—28'00
« lúpaný	«	46'00—55'00
Rasca (kmín)	«	68'00—
Konopné sáme	«	22'00—23'00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	162'00—163'00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	146'00—147'00
« « 3-kusová	«	150'00—151'00

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor.	79'50—80'00
« kockový	«	80'50—82'00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	46'00—46'50
Spiritus raffinovaný, odanený vo veľkom	«	176'00—177'00

Spolu so sudom.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko pošle 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. páperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie páperie z prs 12 K. — Pri obľadnaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpáperie 20 K; páperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobičkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Od desaťročia
upotrebuje sa s mimoriadnym
úspechom nie z vnútra, lež
zvonku proti lámke a
pakostnici
KRIEGER-a

REPARATOR

Prevýja
všetky iné lieky
proti klaniu, lúpaniu
boleniu drieka a kosti
atď. Cena malej flašky 1 K,
veľkej flašky 2 kor. K dostaniu
v každej lekárni. — Poštou
každodenne rozposiela Krieger
lekáreň Budapest, Kalvin-ter

Ludovú púť do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchnosti cirkevných a predstavenstva rádu sriaďuje **P. Ferdinand Kaizer**, duchovný rádu sv. Františka a komisár svätej zeme. Odchod z Budapešti 1. augusta 1911. — Návrat 23. augusta. **Ceny:** pre 500 pútnikov: Do Jeruzalema I. trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún. II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III. trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500, ceny sa zvýšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. **V týchto cenách obsahuje sa:** 1. Železničná a lodná karta z Budapešti do Jeruzalema a zpiatky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez liekových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vinom. 4. Výdavky za voz pri výlete do Betlehema. 5. Vydavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na lod. 7. Z Jaffy po Triest úplne zaopatrenie bez liekových nápojov. 8. Výdavky za prehladnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty:** Budapešť—Triest—Jaffa. (Tu zostúpia z lode tí, ktorí nesúčastnia sa na púti do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Františka idú do Jeruzalema, kde prehladnu sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mŕtvému moru) Jaffa—Triest—Budapešť. **Prihlasy:** Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u **P. Ferdinanda Kaizera** (Budapešť, II. okres, Margit-körut 23. číslo), z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 38, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šrotujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.—. Lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsler, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Hirdetmény.

Gyorsvonat feltételes megállitása Szakály-Högyész állomáson.

A budapest-keleti p. u.-on fumei vonalon február hó 15-től bezárólag október hó 31-ig forgalmban levő, Fiuméből este 7 óra 55 perckor induló és Budapest keleti p. u.-ra másnap délelőtt 9 óra 3 perckor érkező gyorsvonat folyó évi március hó 1-től kezdve Szakály-Högyész állomáson reggel 6 óra 43 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltételes megállitattik.

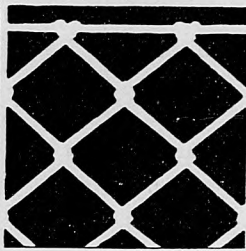
Budapest, 1911. febr. 27.

Az igazgatóság.

Drótené-ploty

pre vinohradnikov, dochovavateľov drúbeže, zahrádnikov a ku iným cieľom. Z nižšie udaných pletenín bársktorá s dierkami asi 50 mm. z cinkovaného drótu koštuje.

Povodná mašinová pletenina.

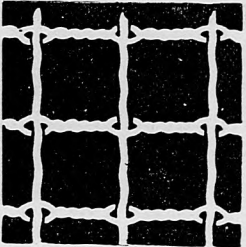

□-meter

1-2 mm. hrubého drótu 55 h.	
1-4 " " " " 65 "	
1-6 " " " " 85 "	
1-8 " " " " 95 "	
2-0 " " " " 110 "	
2-2 " " " " 125 "	
2-5 " " " " 140 "	
2-8 " " " " 170 "	
3-1 " " " " 200 "	
3-4 " " " " 220 "	

s drôtovým rámom a s nástrojmi k upevneniu potrebnými.

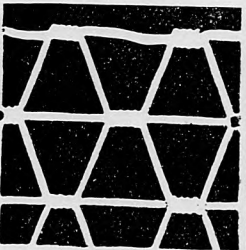
Hungária pletenina.

□-meter

1-0 mm. hrubého drótu 30 h.	
1-2 " " " " 40 "	
1-4 " " " " 50 "	
1-6 " " " " 60 "	
1-8 " " " " 70 "	
2-0 " " " " 80 "	
2-2 " " " " 94 "	
2-5 " " " " 112 "	
2-8 " " " " 132 "	

Delta pletenina.

□-meter

12/14 č. hrubosti 50 h.	
14/16 " " " " 62 "	
16/18 " " " " 80 "	
18/20 " " " " 100 "	

Stála zásoba:

Odoslanie bezodkladne!
Cinkovaný trnový drôt s duplovanými klincami 6 cm. hustý cena 1 metra 6 hal. 100 metr. 5.— K, 1000 metr. 46 K.

Michal Stadler

fabrika na sýtá, drôtenných pletenín a plotov
Bpest, VI/k., Váci-körut 46.
Cenník franko.

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostížiteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška	2.— kor.
Veľká flaška	2.50 "
Flaška na príjmu	1.20 "

Dorábaju **Dr. R. Borovszky a K. Borovszky**
Budapest, II., Margit-rakpart 47, K.
Všade k dostaniu.

ZRIEDKA

sa vám naskytne takáto príležitosť!

Fabrika, ktorú zničil požiar, poverila ma direktne odpredať svoj zachránený tovar, a síce mnoho tisíc krásnych fažkých

flanellových prikrývadiel,

najnovších vzorov a v módnych farbách, ktoré majú len ledva znateľné vodové šplahy. Tieto pokrývadlá upotrebité v každej lepšej domácnosti ku pokrývaniu postieľ i osôb, — sú veľmi jemné, teplé a mocne, asi 190 cm. dlhé, 135 cm široké. Zasielam na dobierku 3 skvostné, veľmi jemné flanellové pokrývadlá za **9 korún** vo všetkých módnych farbách a vzoroch; 4 kusy do hospodárstva za **10 korún**.

Každý čitateľ tohoto oznamu nech objedná v dôvere. Môžem vás uistiť, že každý bude spokojný so zásielkou.

OTTO BEKERA

c. k. finančný hlav. dozorca, u miru

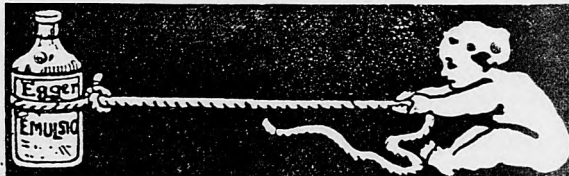
v Náchode (Čechy).

Slabé dieťa tlstne

Slabé dieťa svalnatie

Slabé dieťa kostnatie

Slabé dieťa pevnie

jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu užívať dá norvegským rybacím olejom miešanú a ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“-Emulsiu

ktorá posilňuje kosti a prispieva ku tvoreniu svalov. Tento rybací olej následkom nedostatku ného vývinu zkrpatelá deti ako aj zoslabnutí, málokrvní, dospeli ochotne užívajú, bo chuť a vôňa tohoto lieku neupominajú na rybací olej.

K dostaniu v každej lekárni.

Cena pôvodnej flašky 2 kor.

Tri flašky za šest korún, pri poprednom doručení peňazi posielam franko.

Nádor lekárne, Budapest, VI., Váci-körut 17.